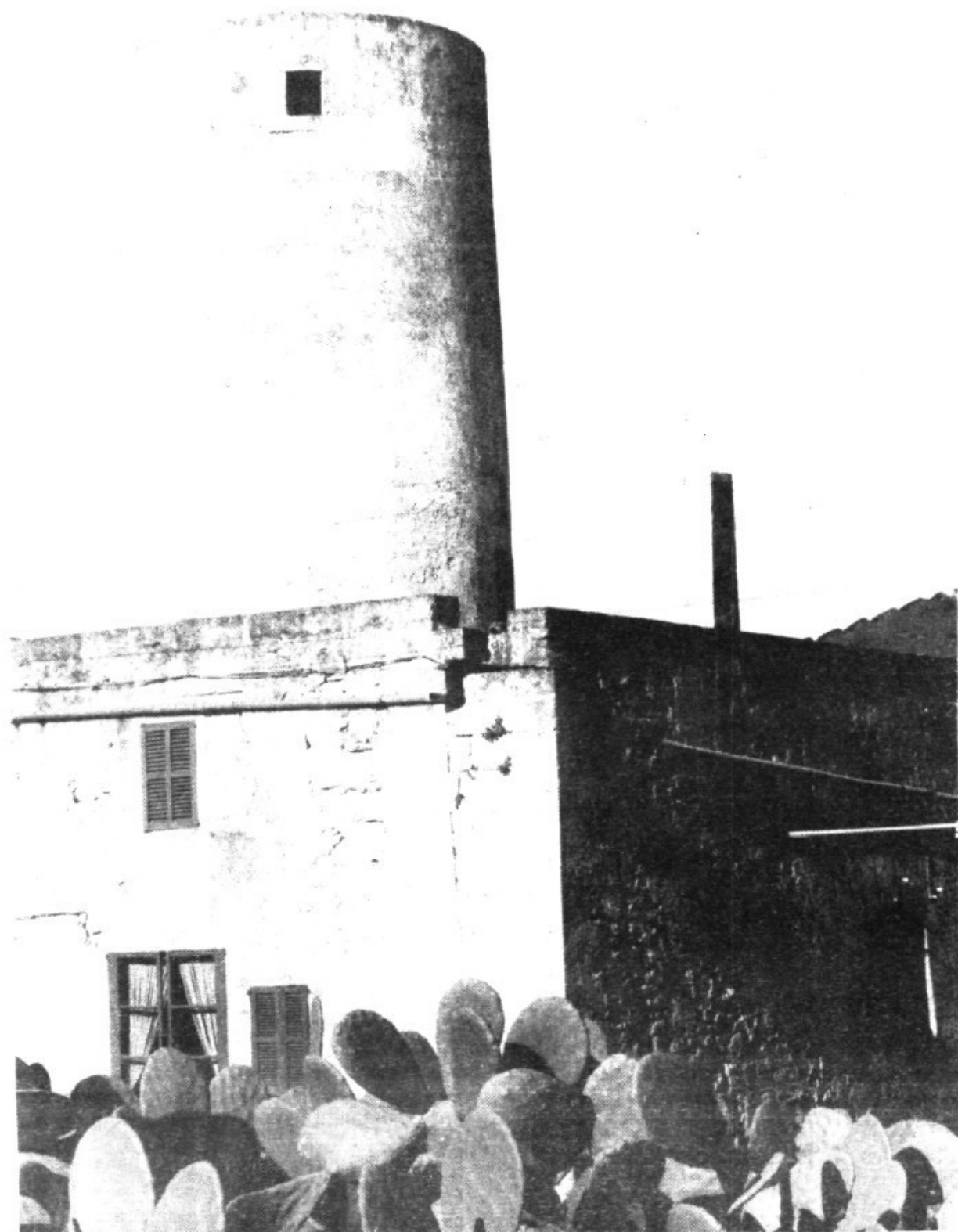

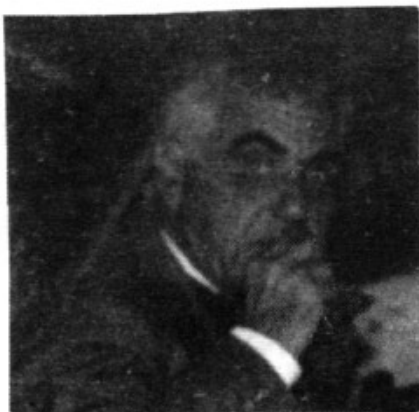

PORTULA

Informatiu Cultural de Marratxi

Nº 98, octubre 1990

REQUIEM.

Adéu a un gran home i bon amic FRANCESC PEREZ i IBANEZ, eres conegut i apreciat en el món de la Guàrdia Civil, com "IBANEZ" ja que vares estar desenvolupant un càrrec allà fins que ingressares a la Policia Local de Marratxí, has estat poc anys amb nosaltres, pero han estat suficients per deixar una empremta d'amistat i professionalitat. Diuen que el temps ho fa oblidar tot, però en el temps que has estat amb nosaltres sempre et recordarem com te mereixes i com un amant de la teva professió ja que la teva darrera voluntat va esser que et vestissin per darrer cop de Blau. Descansa en Pau.

Des d'aquestes ratlles desitjam a la familia el nostre condol més sincer.

POLICIA LOCAL DE MARRATXI

Informatiu

Cultural

de Marratxí

Als Nostres Col.laboradors:

Per raons de disseny i muntatge vos pregam que ens faceu arribar els originals abans del darrer divendres de cada mes. Així, per al número de novembre, hauríem de tenir el material el proper dia 25 d'octubre. Gràcies!

LA REDACCIO

LA POLICIA LOCAL INFORMA...

Dia 3-09-90 Per la Policia Municipal, es varen efectuar controls de tràfic, principalment a ciclomotors.

Dia 6-9-90 D'una cerveseria del Pont d'Inca va desaparèixer el bolso d'una al.lota.

Dia 10-9-90 A les 13 hores, hi hague un atracament a una tenda de queviures del Pont d'Inca. A les 21,45 foren delinqüents per la P. M. Francisco O.S. i Jose Luis L.C. ambdós de Palma quan robaven benzina d'un ciclomotor.

Dia 15-9-90 Per la P.M. hagué de retirar-se de Sa Comuna un ase, que es passejava per allà, posant en perill el trànsit rodant. Hi Hagué un robatori a Pòrtol, els lladres s'endugueren joies i doblers.

Dia 25-9-90 A les 15 hores al carrer Cabana, varen

xocar el camió Pegaso PM-8780-AZ i el cotxe PM-3261-S. A les 18 hores el TOYOTA PM-5519-BD va xocar contra la paret de Son Verí.

Dia 26-9-90 A les 1,25 es va rebre una trucada telefònica per part d'una veïnada del carrer Madrid, comunicant que el veïnat tenia l'alarma en marxa, personada la P.M. es va comprovar que l'alarma que estava en funcionament era del seu cotxe que tenia dins el garatge.

Denúncies de Trànsit	105
Informes	90
Vehicles retirats	2
Control Alcoholometria	11

Informació facilitada pel caporal de la Policia Local de Marratxí.

Foto presa a la possessòria del grup municipal. Els dissidents són, precisament, els qui flanquejen el batle. L'harmonia s'ha trencat i ha desaparegut la rialla dels rostres.

AVUI ES NOTICIA

Crisi dins UM Marratxí.

La tardor, com cal, ha començat ben bullenta. S'ha destapat un foc que fa perillar l'estabilitat del govern municipal. Hi haurà pactes amb el PSOE? Tornarà l'aigua al solc? Es farà moció de censura al batle Vidal?... encara és prest per resoldre aquestes incògnites. Els representants dels diferents grups guarden un silenci hermètic... o no saben què volen o no es volen banyar. Fins el mes que ve no sabrem noves concretes. Amb tot, però, teniu la informació ampliada a la plana 5.

GAVLM.

DURANT EL MES PASSAT.....

- Seguiren els problemes al Golf.
- La gasolina puja tres vegades i superà les noranta pessetes.
- Atlanta, Seu de l'olimpiada del 96.
- Començaren la lliga de futbol i de Bàsquet.
- Els nins tornaren a l'escola.
- Problemes amb Agama.
- Noces reials a Ciutat, amb infart del cuiner del sopar just el dia abans.
- Eleccions a Representants dels Treballadors a totes les empreses.
- El maleït pla de ports (o porcs?) esportius d'en Saiz no el volen ni els mateixos ajuntaments del P.P.
- El Dalai Lama va venir a Mallorca i visità el Monestir de Lluc.

- El NIF, necessari per fer qualsevol transacció econòmica, Snif !!

- En Carles Cardús va perdre el títol mundial de 250 c.c. i només va poder esser segon.

- La llei de Protecció de Cabrera que ha preparat el parlament espanyol pareix més una llei de maniobres militars que no una llei per a un espai natural d'elevadíssim valor ecològic.

- En Biel Massot, mànager general de cultura d'un ajuntament mallorquí.

- Motoristes!!! Atenció !!!! Si veniu a Ciutat feis-ho amb tots els papers i la moto en regla ja que la policia local fa intensius controls de renous i poden retenir la moto el temps que vulguin per tal d'analitzar-la.

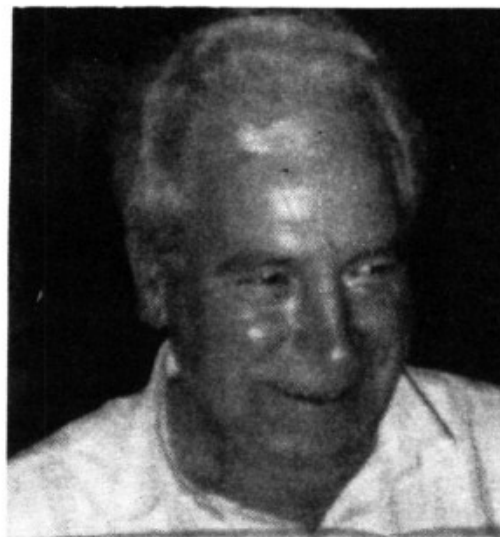
QUATRE DE FRESQUES

HA MORT EN FRANCESC PEREZ.

Aquest mes passat ens ha deixat en Francesc Pérez, policia local de Marratxí i darrerament col·laborador amb uns pensament dedicats a la nostra revista. Que en Pau descansi. (vegeu plana 2).

PARALLAMPS RADIOACTIUS DINS EL TERME.

Dins el terme hi ha varis parallamps radioactius, dos d'ells estan situats a les dues escoles públiques "Costa i Llobera" i "Blanquerna", un altre al centre de protecció de menors, un a CARMA i el cinquè a una casa particular de Sa Cabaneta. Aquests parallamps havien d'esser substituïts segons un Decret Llei, però de moment continuen al seu lloc, amb el perill que això duu, fins quan?

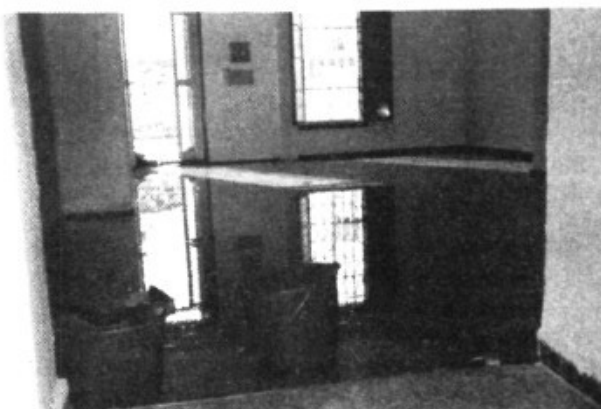

del Coll d'En Rebassa havien acompanyat Mn. Guillem al seu nou destí. El nou rector és el que veim a la foto.

CARA I CREU PELS DOS EQUIPS DEL TERME.

El dos equips de futbol del terme que ja han començat la lliga, son la cara i la creu, mentres el C.D. Marratxí de primera regional és la cara, ja que després de quatre jornades està al capdavant de la taula classificatòria amb 7 punts. L'altre equip, el Pla de Na Tesa de segona regional, és la creu, ja que a la tercera jornada del seu campionat es troba cuer amb 0 punts.

FESTA PEL CANVI DE RECTOR A PORTOL.

A principis del mes de Setembre es produí el canvi de Rector de Pòrtol, a les nou del vespre hi hagué la missa concelebrada pel D. Tofol Trias, que mos deixava, el nou rector Guillem Rigo i el vicari episcopal de zona. Després de la missa a la plaça de l'església hi hagué una festa de coca amb trempó i verdura, amb la participació de tot el poble i de gent que des

INUNDACIONS DINS EL TERME.

Amb motiu dels forts aiguats que han caigut damunt Mallorca, el nostre terme no ha estat cap excepció, a Sa Cabaneta es varen recollir 47 litres per m2, al Pont d'Inca va caure una paret que feia partió amb el Torrent Gros i un cotxe hi caigué dedins, com es pot veure a la foto. El local del nostre company de redacció Pere Amengual que ha d'esser l'Auto Escola d'Es Pont d'Inca també va sofrir el efectes del temporal, a cop de poals es va d'haver de treure l'aigua del seu interior.

REFORMES A LA PLAÇA D'ESPANYA DE SA CABANETA.

La plaça d'Espanya de Sa Cabaneta, serà objecte d'una reforma que canviarà totalment la seva fesomia actual. L'import d'aquesta reforma puja la quantitat de 14.234.704,-- Ptes. i l'Ajuntament ha sol·licitat la seva inclusió dins el pla insular de serveis i obres pel 1.990 del Consell Insular de Mallorca.

EL PRESIDENT DEL P.P. AMB LA PREMSA FORANA.

El president estatal del Partit Popular, José Maria Aznar, visità Mallorca el dia 7 de setembre i assistí a un sopar a Manacor organitzat per la Junta Local del P.P. d'aquella població i al qual estava convidada la Premsa Forana.

Entre altres coses el president del P.P. va dir que el president del Govern Central havia donat unes justificacions vergonyoses de la intervenció dels espanyols al Golf Pèrsic i que l'únic centre polític estava representat pel P.P., també va assegurar que a les properes eleccions al País Basc el P.P. tendria un gran augment de vots. No va faltar la referència a les mocions de censura de Santa Maria del Camí i de Vilafranca de Bonany, dient que restessin tranquils, ja que a les properes eleccions aquests dos Ajuntaments tornaran a estar governats pel Partit Popular.

També parlà el president Cañellas, que acompanyà en tot moment José Maria Aznar, el qual prometé entregar al president nacional la Comunitat Autònoma i la majoria d'Ajuntaments de les Illes després de les eleccions.

CRISI DINS UM - MARRATXI

CRISI DINS EL GRUP MUNICIPAL

Aquest mes de Setembre la notícia política del nostre terme ha estat sense cap dubte ni un la possible escisió del grup municipal d'Unió Mallorquina, d'un grup encapçalat pel primer Tinent de Batle Miquel Bestard i recolzat per Miquel Romaguera, Juan Juan i Gabriel Tomàs.

La llebre la va aixecar una notícia apareguda a un mitjà de comunicació de Ciutat, on s'assegurava que aquests regidors havien mantingut contactes amb el PSOE, i preparaven una moció de censura contra el batle Guillem Vidal. Davant aquesta situació els quatre regidors varen fer entrega d'un comunicat en espanyol que, traduït, diu:

"En relació a la publicació al diari "EL DIA 16 DE BALEARES" de data 12 del present mes, en la qual es feia referència a la possibilitat que un grup de regidors d'U.M. de l'Ajuntament de Marratxí, encapçalats per Miquel Bestard, primer tinent de Batle, presentassin una moció de censura contra el batle Guillem Vidal, hem de desmentir de manera rotunda que s'hagui contemplat tal facultat o aptitud per part de qualsevol dels membres citats a l'esmentada publicació.

Al mateix temps volem fer constar que les nostres positures envers el PSOE no han sofert cap variació i que les conversacions segons la publicació amb el PSOE no existeixen més que pels temes rutinaris del Consistori.

Finalment volem deixar molt clar que desconexem la font d'informació de la qual el periodista s'ha assortit, no obstant la intuïm i per lo tant creim que es una clara maniobra per desacreditar-nos de cara a l'opinió pública".

Aquest comunicat desmenteix les notícies de la moció de censura, però en cap moment les desavenències que també hi ha dins el grup municipal d'U.M.. Desavenències, per altra part, confirmades pels quatre regidors esmentats al principi, així com per representants del grup municipal. Esperarem a oferir-vos manifestacions directes a la propera Pòrtula ja que estan pendents d'una sèrie de reunions i negociacions per veure quines passes es donen, si continuen dins el grup municipal, amb condicions, o posen els càrrecs de confiança que ostenten a disposició del batle i passen al grup mixt, amb la qual cosa el batle Guillem Vidal es quedaria en minoria per poder governar i hauria de pactar totes les qüestions, importants o no, amb l'oposició, ja fos el PSOE o el futur Grup Mixt. Estam davant una tardor més que calenta.

MARRATXI A LLUC

El diumenge dia 23 de Setembre va tenir lloc el pelegrinatge anual que organitza l'Ajuntament de Marratxí a Lluç.

A les quatre de la matinada des dels distints llocs de concentració varen partir els primer autocars que havien de dur els més valents fins a Inca, per pujar a Lluç a peu. A les vuit del matí i dels mateixos llocs varen sortir els autocars per dur la resta de la gent fins a Lluç.

A les onze del matí al nou acolliment de Lluç, hi hagué missa concelebrada i presidida pel prior del Monestir. Durant el temps de la missa els "Blauets de Lluç" varen delitar, com només ells saber fer, els feligresos que seguien la consagració. A un lloc destacat al primer banc estaven situats els regidors d'U.M. Per part del grup de ball "Aires del Pla de Marratxí" es va fer el ball de l'oferta com a ofrena de tots els Marratxinets a la Nostra Patrona.

Un pic acabada la missa, la gent es va repartir per tot Lluç, uns ballaven boleros, altres es passejaven amunt i avall, o descansaven de la caminada de la matinada, compraven records, o anaven a visitar la Mare de Déu.

Una hora abans de començar a donar l'arròs ja hi havia gent que feia cua per por de no ser-hi a temps. Les paelles es covien a una explanada a prop de la font cuberta, i els cuiners eren una gent de Lluç.

En total foren vint-i-dos autocars que pujaren marratxiners a Lluç, i un total de 1.400 persones que menjaren paella, però a tota aquesta gent s'hi han d'afegir molts de particulars que varen pujar amb els seus propis cotxes i que dinaren pel seu compte als restaurants del voltant.

Miquel Bosch i Pere Amengual.

PLA DE FORMACIO 1990/91

Cursos amb dret a BEQUES dirigits a joves menors de 25 anys i aturats de llarga durada.

Cursos dirigits al Reciclatge Professional de treballadors.

	<i>CURS</i>	<i>HORES</i>	<i>INICI</i>	<i>HORARI</i>	<i>LOCALITAT</i>
ESCOLA DE FUSTERIA	FUSTERIA	400	15.10.90	9 A 13	PALMA
	FUSTERIA BASICA	200	15.10.90	16 A 20	PALMA
	FUSTERIA BASICA	200	07.01.91	16 A 20	PALMA
	FUSTERIA NIVELL 1	400	04.03.91	9 A 13,30	PALMA
	EBENISTERIA NIVELL 1	400	04.03.91	15,30 A 20	PALMA
INFORMATICA	APLICACIONS INFORMATIQUES ADM.	400	15.10.90	16 A 20	PALMA
	COMPTABILITAT INFORMATITZADA	40	05.11.90	20 A 22	PALMA
	AUTOEDICIO	400	15.10.90	9 A 13	PALMA
	APLICACIONS INFORMATIQUES ADM.	400	12.11.90	16 A 20	PALMA
	DISSENY ASSISTIT PER ORDINADOR	300	15.04.91	16 A 21	PALMA
TURISME	RECEPCIONISTA	400	15.10.90	9 A 13	PALMA
	ALEMANY I	100	05.11.90	19 A 21	PALMA
	ALEMANY II	100	04.02.91	19 A 21	PALMA
	ANGLES I	100	01.10.90	18,30 A 20,30	PALMA
	ANGLES II	100	18.02.91	18,30 A 20,30	PALMA
	ALEMANY I	100	14.01.91	17 A 19	MANACOR
	ALEMANY HOSTELERIA	400	05.11.90	9,30 A 13,30	PALMA
COMERÇ	ESCAPARATISME	40	05.11.90	20 A 22	PALMA
	ALEMANY COMERCIAL	50	14.01.91	19 A 21	MANACOR
	TECNiques PREVENCIO STRESS	40	10.11.90	20 A 22	PALMA
CULTURA	ACCES UNIVERSITAT MAJORS 25 ANYS	100	08.10.90	19,30 A 21,30	PALMA
OPOSICIONS	CELADORS INSALUD	72	17.09.90	18'30 A 20'30	PALMA
	AUXILIARS INSALUD	72	17.09.90	17 A 19	PALMA
	ADMINISTRATIUS INSALUD	72	17.09.90	16,30 A 18,30	PALMA
COOPERATIVISME	DIRECCIO D'EMPRESES COOPERATIVES	350	29.10.90	9 A 13	PALMA
SANITAT	CELADOR SANITARI	200	05.11.90	9 A 13	PALMA

INSCRIPCIONS:Secretaria de Formació i Cultura
CC.OO. Illes Balears

C/ Francesc de Borja Moll 3. Tel. 72 60 60 - PALMA

Pòrtula 98... ja queda menys. T'hi apuntes?

L'AJUNTAMENT SE'N DESPREOCUPA DEL BASQUET EN EL PLA DE NA TESA

Ara ja fa 10 anys que es va voler introduir el bàsquet entre la gent jove d'es Pla de na Tesa i es va aconseguir. A partir d'aquí, la llavor que es sembrà va començar a germinar perfectament i a poc a poc va donant els seus fruits.

Tots sabem que dins un club de bàsquet hi ha moltes coses que no són jugar, com pot ser la qüestió burocràtica, gent que sense veure un duro vulgui entrenar, coses internes que pugui haver-hi, cercar doblers per poder aguantar durant la temporada, etc...

Avui hi ha una escola de bàsquet i set equips que representen una vuitantena d'al·lots. Encara és l'hora que ens ho vulguin regoneïxer.

Els al·lots que juguen tenen una cosa semblant a assignatures pendents que el club, any rere any, està intentant que es puguin aprovar, però hi ha gent que no vol saber res del tema. Una d'elles era fer un nou trespol, cosa que han fet, però ja ho val com l'han deixat; encara no fa tres mesos i la pista està cruiada de dalt a baix, a més s'han aixecat trossos de ciment. A part d'això no varen tenir la molèstia de pintar les ratlles del camp, cosa que haguéren de fer alguns monitors i jugadors.

Un altre tema és l'econòmic, ja que és molt vergonyosa la pixerada de doblers que ens donen per a tants d'equips.

Però en aquests moments el tema més greu és la posada a punt d'uns vestidors decents. El Club està cansat de demanar-ho, però ells passen totalment del tema. Pareixem un club tercermundista.

I amb aquest passotisme, el Club Basquet Pla de na Tesa podria arribar a la seva fi si aquests pocapenes no se dignen a fer-ho. Deim això perquè fa uns dies va venir una inspecció de la Federació Balear de Bàsquet i les seves paraules foren: "On són

DES D'ES PLA DE NA TESA

els vestidors? -Són això... -Idò vos donarem un temps de termini i si no feis uns vestidors així com cal no podreu jugar partits oficials".

Creim, Excel·lentíssim Ajuntament, que ja està bé de prendre'ns el pèl, per això vos demanam, estimats lladres de vots, que vos digneu a fer-ho i no espanyeu deu anys de feina que han estat fets de bon cor i amb tota la il·lusió que s'ha pogut. (Perdonau si no enteneu aquestes expressions; ho comprenem).

Però aquest pic no vos serà tan fàcil dir-mos que no, estam disposats a tot. Som moltes persones amb il·lusió contra un parell de boques.

Jaume i Guillem

La reforma de la plaça

La plaça de l'Església, amb el porxo del bar Gaudium i l'antiga cisterna pública, és el lloc més popular i més significatiu del poble (xalets adosats a part). Enguany, per les festes, hem pogut estrenar la reforma que hi ha fet l'Ajuntament: l'enteulat del porxo, l'esquena de ferro del pedris, el desencimentat de la font perquè es vegi la pedra original, les faroles noves..., tot ben pintat i ben polit. La llàstima és que es faci servir quasi exclusivament d'aparcament. Per a les properes eleccions ja tenim la paga que sol correspondre a aquets llogarets de la part baixa, i encara trob que hem arribat a molt.

Informacions de l'Associació de Veïnats "Xaloc"

L'Associació de Veïnats "Xaloc" ha tret el seu Full Informatiu n. 5 aquest setembre passat. En aquest full hi ha una revisió de tot allò més destacable que s'ha fet a l'estiu i s'hi fan una sèrie de peticions reivindicatives per al poble. Aquestes són, en resum: demanen que es revisi el sistema de clavegueram d'alguns carrers perquè amb les pluges queden inundats; es demana que es facin netes les voreres de la carretera fins a Cas Capità, i també sol·liciten en nom del poble que el casal de ca ses monges, que ara és de l'Ajuntament, sigui del poble, és a dir, que s'obri per a tots amb la funció socio-cultural per a la qual s'ha destinat. De moment, allà hi ha el dispensari mèdic, el local social i d'assaig del grup de ball, el grup de catecisme els divendres durant el curs, sala d'exposicions una vegada per any i, a més, estudi privat de pintura. El casal deu oferir algunes possibilitats més, si s'hi fan les reformes necessàries i s'informa bé la gent. Per ara, aquesta és l'única informació més o manco pública per la qual la gent ha pogut saber de qui és la casa que s'hi fa i quins grups hi

tenen cabuda. Es ben necessari que no sigui només d'alguns grups en exclusiva i que s'utilitzi adequadament i racional, i sobretot, per a fins públics i per a bé de col·lectius del poble.

L'Associació informa que dia 6 d'octubre es fa un mercadet d'objectes vells per arreplegar doblers. També que dia 16 d'octubre hi haurà una bunyolada a la plaça i que a finals d'octubre es farà una excursió.

JOANA MARIA MATAS

ESCACS A MARRATXI.

Benvolguts lectors:

La darrera vegada vos vaig prometre notícies del match pel títol mundial entre KASPAROV i KARPOV. Aquests dos campions s'enfrontaren per primer cop quan Kasparov tenia tretze anys tan sols. Ara s'entrenen ansiosament, Kasparov a Almeria, i Karpov entre casa seva i Moscou. Per a Karpov es tracta possiblement de l'última oportunitat que jugarà pel títol. Per a Kasparov, en canvi, és la tercera vegada que pot derrotar Karpov.

Kasparov és una persona que lluita per a que tots els jugadors d'escacs tinguin les mateixes possibilitats; així, per exemple, jugarà dues partides amb els espectadors de TVE 1, divendres a les 17,30 al programa "EN JAQUE".

Malgrat les diferències que mantenen entre ells, diuen que una vegada se'ls va sorprendre jugant amicalment a les cartes a l'habitació de Kasparov.

Bé, doncs, fins el mes que ve, si Déu ho vol. Esper que amb aquesta secció vos interesseu i vos agradi més "el joc de les seixanta-quatre caselles". Ja sabeu que sempre estau convidats al club d'escacs "Marratxi", al bar la Unión.

Adéu, i una forta abraçada.

DAVID MONZONIS I QUAIL.

DES D'ES PONT D'INCA

PARALLAMPS RADIOCTIUS.

Un grup de pares del C.P. Blanquerna de Marratxi, estam preocupats perquè els nostres fills tenen damunt l'escola un parallamps radioctiu.

El curs passat quan ens vàrem assabantar d'això i vàrem esser conscients del perill que tenen aquests aparells, ens començàrem a moure a tots els nivells: papers, peticions de medicions de radiació i contaminació i la retirada del parallamps, ja que sabem que per un decret-llei de l'any 86, estan prohibits.

Després de moltes voltes i veien l'experiència d'altres escoles que fa ja tres anys que es mouen pel mateix, decidírem unir-nos a una Coordinadora formada per moltes entitats, sindicats, escoles, A.P.A.S., etc. i que té com únic fè, aconseguir la retirada dels citats parallamps, i que noés més que demanar el compliment d'una llei que incompleixen els mateixos que la varen fer.

Aquesta Coordinadora Antiparallamps Radioactius sapque només la pressió i la movilització donaran resultats. Ja el curs passat ens vàrem "plantar" al carrer amb els nostres fills, ens manifestàrem, fins itots els mestres varen fer un dia de vaga, i... a la fé, les autoritats (MEC, Conselleria d'Indústria,...) ens prometeren que aquedst estiu els començarien a llevar.

Ha passat l'estiu, les autoritats sembla que no se'n recorden del que varen prometre i els nostres fills, que són els més perjudicats, continuen amb el parallamps damunt el cap (o escola), esperant que un dia de vent, el temps o un llamp, escampi l'Americi 241, esperant que es donin els primers casos de càncer, leucèmia o d'altres malalties de les quals els metges desconexen l'origen.

Amb tot aquest panorama ens demanem, què feim?, o deixem córrer a veure què passa? o hem d'esser conseqüents amb les nostres conviccions, (que són les mateixes de molta gent que en sap de radioactivitat) i seguim posant tot el nostre esforç en aquesta lluita?.

Fetes les reflexions, volem seguir endavant i fer el que estigui a les nostres mans per agilitzar la retirada dels parallamps, no sols de la nostra escola, sinótambé els de totes les escoles i edificis públics i privats que en tenen i que també ens afecten perquè contaminen la nostra illa.

Tenim més informació. Si qualcú es sent interessat i/o vol co.laborar...

Uns pares del C.P. Blanquerna (Marratxi)

Des de la Casa de la Vila

INFORMATIU

ESCORXADOR / CASA DE CULTURA

En aquests moments gira entorn de la possibilitat de posar-hi una escola de ceràmica. L'Ajuntament està en contactes amb FODESMA, però el procés resulta complicat. Al marge de la ceràmica s'ha d'intentar donar-li una certa autonomia i vida pròpia.

LOCAL DE SANTA BARBARA

Està en obres, seguint el projecte inicial, encara que s'ha allargat més del que es feia comptes. De moment no està decidit del tot quins serveis municipals passaran allà.

POLIESPORTIU

Les fases en marxa ja estan ultimades. Manca adequar l'electricitat i acabar una sèrie de detalls per a que pugui funcionar d'aquí a poc temps.

CIRCULACIO CARRER OLEZA

Hi ha un informe en marxa de la Policia Local sobre els dos carrers de major circulació, Oleza i Major. Quan estigui enllestit es prendrà la decisió política. No es descarta la possibilitat de fer-ho direcció única.

REVOLT DE SANT MARÇAL

Ja es volia fer abans de les festes de Sant Marçal, però no hi havia temps perquè es necessitava la col·laboració d'algun marger. Ara, ja tenint l'informe favorable del CIM, tot d'una que el marger pugui venir començaran les obres. La millora consisteix en donar amplitud a la volta, per la part de l'església, llevar la paret de pedra seca i desplaçar-la més endins.

SEGONA FASE DEL CEMENTERI

L'Ajuntament ja compta amb el vist-i-plau del Banc de Crèdit Local per al préstec necessari. Queda pendent subhastar l'adjudicació de l'obra.

POLIESPORTIU AL COSTA I LLOBERA

Ja ha sortit oficialment la creació del mòdul poliesportiu a aquest centre. Pertany al pla d'extensió de l'educació física. Constarà d'una pista poliesportiva coberta de 608 m2. D'un total de 60 milions 850 mil ptes l'Ajuntament n'aportarà 12 milions 170 mil; la resta, entre la Conselleria de Cultura i el Ministeri d'educació i ciència.

PRESENTACIO DE LA BANDA MUNICIPAL

Serà per Santa Cecília, devers el 22 de novembre, a Sant Marçal. Es tractarà del primer concert en públic. Per ara hi ha casi vint persones integrades que assisteixen a les classes de solfeig i instrument.

JORNADES CULTURALS

Tendran lloc, com sempre, dins l'àmbit de les festes de Nadal. Encara no està ultimat el programa, però es pot avançar el següent projecte: concurs de fotografia local, actuacions de la Banda de Música a cada un dels nuclis de població, concurs escolar amb el "Joc de la Serp", conferència de Miquel Rayó a les biblioteques municipals i actuacions de diverses corals: la de Selva, la de Sant Gaietà i, possiblement, el Cor Mixt de Llucmajor.

(Fonts: Batlia i Regiduria de Cultura)

CARMA, UNA QUESTIO DE PUDOR MALA D'ESCORXAR...

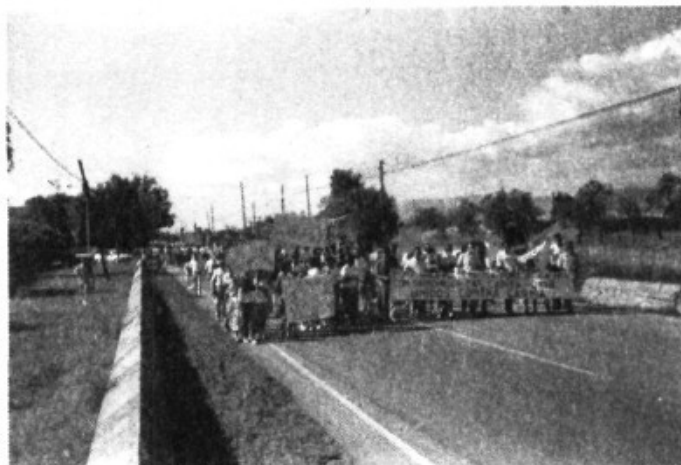
Els veïnats de Ca's Capita, Es Pont d'Inca Nou, Es Pla de Na Tesa, Son Ramonell i Es Pont d'Inca convoquen per dia 7 d'Octubre una manifestació en contra dels mals olors de CARMA.

La concentració abans de partir davant un Bar de Ca's Capità, els manifestants varem començar el seu recorregut a toc de pitos i d'un tambor els crits eren "Vidal, CARMA, esto huele mal" "Si quieres entrar en Marratxí ponte una pinza en la nariz". Per la llengua està clar que el de CARMA no és l'únic problema de Marratxí.

Moltes pancartes que feien referència als problemes de CARMA. I una, amb clara referència al xalet del Batle, també hi fou preseni.

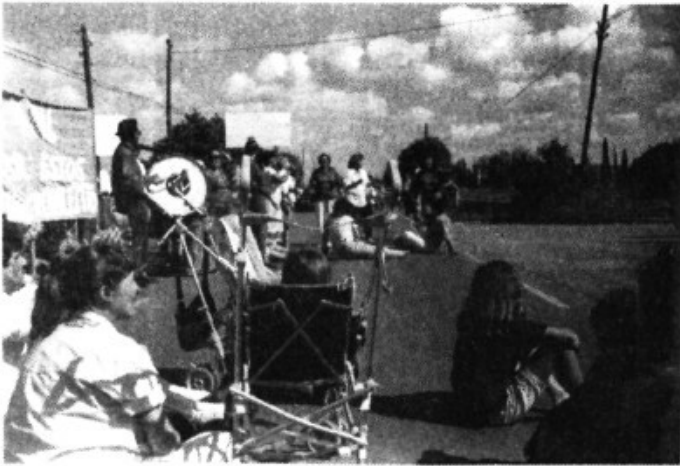
Els manifestants ocuparen la carretera d'Inca que va estar tallada al trànsit prop d'una hora.

Els manifestants arriben a les instal·lacions de CARMA.

També els més petits foren presents a la manifestació; el seu futur està en joc.

L'asseguda al mig de la carretera d'Inca.

Lectura del manifest, mentre un camió no va poder sortir de les instal·lacions de CARMA. Quan es retiraven els manifestants el camioner va perdre els nervis i els envestí; donà un cop a un, però per sort no hi hagué cap ferit.

MANIFEST

Ca's Capità 4 d'Octubre de 1.990.

Srs. Directius, Responsables de les Indústries "CARMA".

Com a veïnats indignats per les molèsties causades durant les 24 hores del dia per aquesta empresa i davant la incapacitat del ECM. AJUNTAMENT DE MARRATXI per solucionar-les ens veim en l'obligació i el deure de manifestar-nos davant Vs. públicament i donant a conèixer la nostra incormitat davant la impotència de veure solucionats aquests problemes.

Esperam que en un breu termini de temps es vegin complits els nostres desitjos de no seguir tenint les molèsties següents:

OLORS INSUPORTABLES, PETITES FUGUES D'AMONIAc, ABOCATS AL CLAVEGUERAM DE LA URBANITZACIO, FUMS DE LA MALA COMBUSTIO DELS CREMADORS DE LES CALDERES, OLORES D'ESTABLES BRUTS, ALTAVEUS A TOTA MARXA, BRUTICIES I RATES, GEMECS DELS ANIMALS MAL TRACTATS. ETC. ETC. ETC.

Les A.A.V.V. des Pont d'Inca Nou, Es Pla de Na Tesa, Son Ramonell, Es Pont d'Inca, Ca's Capita.

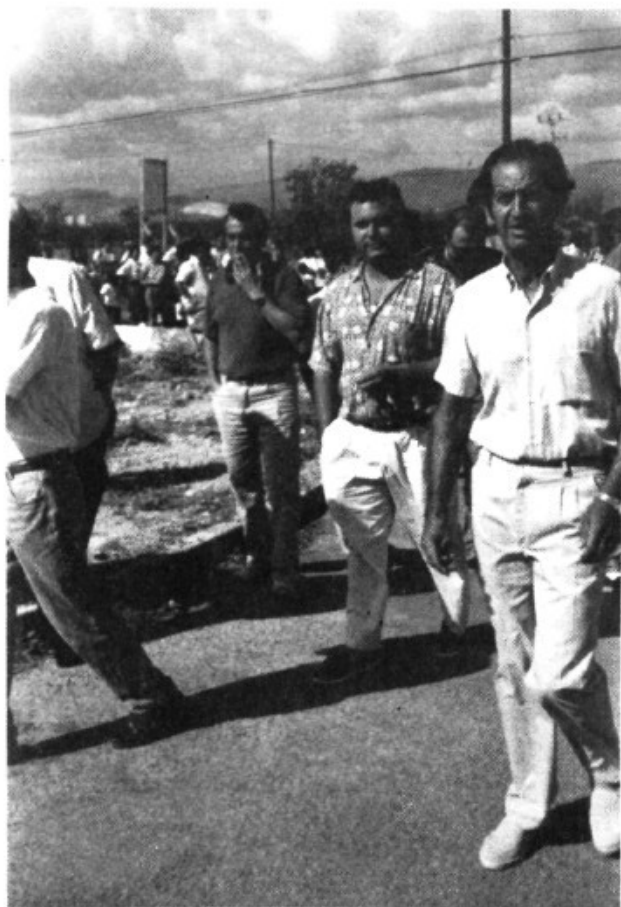
P.D. acompanyam fotocòpies de les signatures dels Srs. Veïnats molests.

Aquest mateix document fou entregat al representant de l'Ajuntament de Marratxí, Miquel Bestard.

Pòrtula 98... ja queda menys. T'hi apuntes?

No hi manquen pancartes dedicades al batle Guillem Vidal.

Destaca la presència del cap de l'oposició, Martí Serra, i de Joan March del PSOE, així com també, a nivell particular segons ells, dels membres que es volen escindir del grup municipal, i sembla que ja comencen a fer campanya. Hi haguessin assistit, ara fa mig any?

MIQUEL BOSCH,
fotos PERE AMENGUAL.

NOTES PER A L'ESTUDI SOCIO-LINGÜÍSTIC D'ES PLA DE NA TESA.

Es Pla de na Tesa és, com tots sabem, un poble del pla de Marratxí que té unes característiques comunes amb altres pobles de la comarca que jo anomenaria "extra-murs" de Ciutat de Mallorca. El fet d'esser una comunitat que ha crescut fora de Palma però amb una quasi total dependència de la ciutat i dels seus serveis ha configurat la seva fisonomia externa i ha marcat fortament la realitat socio-cultural dels seus habitants. Sempre ha estat un poble d'una infraestructura pobríssima - insuficient i deficitària en la majoria de casos - i d'una estructura socio-cultural tan dependent de Palma com els seus habitants ho són en la mesura que hi desenvolupen el seu treball i, molts, els seus estudis. Es un poble-dormitori de Palma, i això és més notable des de fa alguns anys: només cal veure la quantitat de vivendes noves i la seva tipologia arquitectònica per fer-se una idea. En definitiva, a l'hora d'analitzar la situació lingüística d'Es Pla de na Tesa no podem deixar de tenir en compte la proximitat de Palma i la seva influència.

I, passant al terreny que ens ocupa, es pot dir que la situació sociolingüística d'aquest poble està configurada sobretot per la convivència de catalanoparlants i castellanoparlants, fet que produeix una situació diglòssica en detriment del català en la majoria dels casos. Però, si feim un recorregut temporal des dels anys de postguerra fins ara, veurem que hi ha hagut un procés d'introducció del castellà progressiva i relativament tardana, fenomen que, d'altra part, ha estat general a tot l'àmbit de parla catalana. El procés, en línies generals, ha estat així: els primers immigrants que arribaren a principis dels anys 50 es trobaren que aquí la gent només parlava mallorquí. La comunicació entre gent d'edat era complicada. Els més joves, si els que venien depenien econòmicament de la gent d'aquí, més poc o més molt aprengueren a parlar la llengua autòctona. D'aquestes primeres famílies que s'instal·laren aquí, n'hi ha que: la primera generació parlen només el castellà i entenen el català; els seus fills aprengueren el català i el parlen normalment amb la gent mallorquina; i els

*Espai en col.laboració amb la
Conselleria de Cultura, Educació i
Esports del Govern Balear i
l'Associació de Premsa Forana de
Mallorca per adhesió al Conveni
de Normalització Lingüística
1990.*

fills d'aquests parlen la llengua adoptada pels pares, encara que rarament és la catalana malgrat un dels dos cònjuges la tenguin com a pròpia. Altres famílies es varen adaptar de tal manera al poble que fins i tot entre ells parlen en mallorquí, però són un cas excepcional i gens representatiu. El cas més freqüent és el de les famílies que arribaren entre els anys 60 i 70 i que ja es trobaren amb una situació ben diferent perquè la gent d'aquí ja s'havia acostumat a canviar de llengua en topar-se amb forasters. Aquests nous immigrants no tenguieren l'oportunitat d'aprendre el català perquè, en primer lloc, ells no tenien cap intenció de fer-ho i, per altra part, la gent autòctona tenia un major grau d'escolarització, la ràdio i la televisió ja havien fet les seves primeres i més importants conquestes i, en definitiva, el procés de castellanització prenia el rumb que els espanyols havien decidit que havia de prendre.

ALGUNS ASPECTES DIALECTALS: Quant a la llengua que es parla ara, ha sofert algunes transformacions prou notables durant aquests anys de contacte continuat amb altres llengües i parlars. La parla d'aquí tenia alguns trets característics amb diferències molt poc marcades del parlar de Palma o d'altres pobles veïns; per exemple, aquí no tenim la peculiaritat que té Pòrtol amb la e oberta: allà pronuncien e tancada en les posicions tòniques en què la majoria de pobles de Mallorca fa e oberta. Així, la pronunciació de cafè a

Pòrtol és (Kafé), on la segona e sona com en castellà.

En el sistema vocàlic del parlar d'Es Pla sempre s'havia fet u davant de i i de u tòniques. La regla general que tothom observava en parlar era pronunciar conill així: (Kunii), olives: (ulíves), comodi: (Kumudí), comú (Kumú). Aquest tret últimament s'ha vist abandonat en el parlar dels joves, que pronuncien ara (Koni), (olívus) i fins i tot molts ja han neutralitzar /b/ i /v/ en B i pronuncien (oliBs).

En el sistema consonàntic, igualment que en el parlar de Palma, és característica la pronúncia de les velars /k/ i /g/ com a palatals davant de: a, e tancada, e oberta, vocal neutra i a final de mot; és a dir, cap (kap) com si fos "quiáp", banc (bank) sona com a "bainc", guerra (gEra) com a "guierra", etc. Aquest és un tret que es fa molt exagerat en els darrers anys. Ara s'ha estès molt la pronunciació de la ela com en castellà i guany molt de terreny la conversió de la doble l (ll) en una espècie de j; o sigui: diuen "git" en comptes de llet i davant de les altres vocals pronuncien com si hi hagués un diftong, per exemple; "iet" o "get" per llet (let). Aquest fenomen és bastant modern i és molt corrent entre la població més jove i entre els qui tenen més contactes amb castellanoparlants.

Dels trets morfosintàctics més peculiars, era corrent fins no fa gaire anys que hom fes servir la construcció *esser més participi* per formar un pretèrit compost. Així: *som anat*, *som estat*, etc. Aquesta construcció, d'altra banda ja considerada com un tret arcaïtzant en tot l'àmbit català, està ja en un procés de recessió i només la conserven alguns vells en casos esporàdics.

En el camp del lèxic, però, és on més força ha tengut la castellanització i és l'aspecte que, tant aparentment com de fet, s'ha vist més trastocat. En primer lloc hi hauria una llarga llista de castellanismes lèxics els més flagrants i constants dels quals serien: "pollo", "tortilla", "madera", "relleno", "entonces", "pues", "antes", "despues", i un llarg etcètera que emplenaria molts de fulls. El més

alarmant d'això és que ha arribat a la gent més vella i, a més, entre ells paraules com "madera" per fusta o llenya quan s'escau és una nota distintiva de "gent modernitzada i amb cert grau de lletra". Un altre fenomen singular que s'estén molt ràpidament és el cas del verb collir (i d'altres). Aquest verb es fa servir en qualsevol dels casos en què sempre s'havia distingit entre: collir, (d'en terra), agafar, prendre, arreplegar. Ara, quasi tothom "cull" coses tan impossibles de collir com l'autobús, el telèfon, la carretera, i fins i tot el sol. L'empobriment del vocabulari és, per descomptat, un dels punt més visibles d'aquesta desnormalització lingüística que ens ha tocat viure.

I per concloure, podríem resumir tota aquesta qüestió dient que la situació sociolingüística d'Es Pla de na Tesa no és gaire diferent dels altres pobles de Mallorca i està condicionada per aquests factors principals: A) És un poble receptor d'immigrants de la Península i d'altres indrets de les Balears que s'hi han instal·lat indefinitivament sobretot per motius de treball. B) La proximitat i el contacte amb Palma determina decisivament l'aspecte econòmic-social i cultural de la comunitat. C) La gran quantitat de castellanoparlants que hi ha fa que la llengua autòctona es vegi baratada constantment per la castellana i que sofresqui intromissions sobretot fonètiques i lèxiques. Com a punt final, s'ha de tenir present que així i tot, la llengua s'ha preservat aquí molt més que en pobles acostats com Es Pont d'Inca o Son Ferriol, on encara ha estat més sotmesa a les pressions externes. Tampoc no podem acabar sense fer esment a la política municipal de Marratxí, que en qüestions culturals (i no diguem ja en el subapartat de llengua) és, més que nul·la, anihiladora. Per tant, en vista de tot, crec que encara estam d'enhorabona.

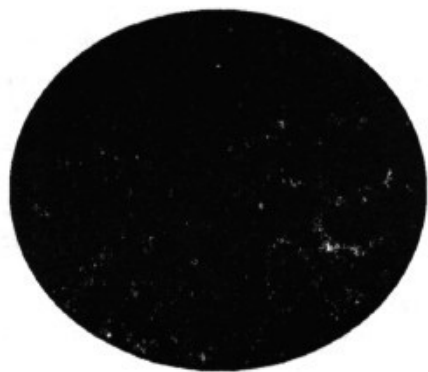
JOANA MARIA MATAS.

Bibliografia emprada.

BADIA I MARGARIT, A.M.: *Llengua i cultura als Països Catalans* Ed. 62. Barcelona 1980.

VALLVERDU, F.: *El fet lingüístic com a fet social*. Ed. 62 Llibres a l'abast. Barcelona 1980.

VENY, J.: *Els parlars catalans*. Ed. Moll. Palma de Mallorca, 1982.

B A K

PuntBak S.A.

I n f o r m à t i c a

A s s e s s o r a m e n t

A p l i c a c i o n s

S e r v e i s

Ramon Berenguer III, 16-B
Tel. 75 72 80
Palma

LA SEGONA ESSENCIA.

Fa temps vaig escriure sobre un lloc i una de les seves Essències. O més ben dit, sobre una Essència que omplia i donava sentit a un lloc. Ara, circumstàncies m'obliguen a escriure sobre la segona i pentura darrera Essència que donava color, calor, alegria, sentit comú, música, llengua i humanitat a aquell mateix lloc. Què n'és d'un lloc sense la seva Essència característica? Què en serà ara d'aquell lloc tan especial per a mi, ara que ha perdut el darrer de bo que li quedava per perdre? Pot ésser un lloc tan sols un record del que va ésser un temps? Deixen empremta alguna les Essències d'un lloc?... o s'esborra quan el deixen? Té nostàlgia el lloc de les seves Essències, o som els abans vinculats al lloc els qui tenim nostàlgia de les seves ànimes essencials? O és pentura solidària llàstima pels ara vinculats pel fet de què coneixeran un lloc sense Essències? I què n'és d'un lloc sense Essències? Res! o com a molt un immaterial record materialitzat per quatre parets fantasmagòriques i sense esperit.

Sé, estimat i pacient lector, que pentura no entendràs res d'aquest escrit. Per una vegada, i et prec que em perdonis, et diré que m'és igual, perquè sé ben segur que alguns, però molts pocs, saben ja de què estic parlant. El que en certa manera em sap més greu és el fet de què ha estat certa gent la que ha desposseït el propi lloc de la seva Essència, qui ha venut les seves ànimes al diable. Perquè és impossible que el lloc se'n volgués desprende, perquè d'aquesta moriria. I si avui el lloc significa quelcom per a mi és perquè vull creure que malgrat tot, el lloc està encara per damunt de les persones que regeixen el seu destí, i que en el fons, ell no en té cap culpa. A mi m'han ensenyat que no hem de voler ser qui no podem ésser, i no voler parèixer el que no som; i es cau en aquesta equivocació quan es perd l'Essència. Però tenc dins meu la petita venjança i realitat perfecta de que mai es valoren bé les coses fins que es perden.

Tenc un gran deute amb aquesta Essència. I es tracta d'un d'aquells deutes que creus que mai podràs tornar amb justícia, i que desitges amb tot el cor de tornar encara que saps que mai te'l reclamaran. Ella m'ensenyà a veure clar quin és en realitat el meu país, la meua cultura i la meua llengua. M'ensenyà com l'he d'escriure, com l'he de cuidar, estimar, defensar i avenciar. Em va fer veure que sense independència no seré mai del tot feliç, i que els fets valen més que les paraules... I la música encara més que els fets, pentura perquè en el fons la música és com ell, és a dir, una altra Essència, o pentura diria més, que és la seva pròpia Essència: L'Essència de l'Essència. L'Essència de la música de Bach, de Wagner... l'Essència d'un "Bachmòbil"... l'Essència de l'arròs amb sípia, de l'arròs amb cranc i del peix al forn, sense oblidar les herbes (herbassana, menta i algunes més que manté en rigorós secret com si es tractàs de la fórmula de la Coca-Cola) begudes en tassó de plàstic... l'Essència d'un interface boig menja-paràgrafs i d'una pererosa impressora lasser menja-vocals..., l'Essència de la magnífica coral de "No li planys flors a l'heroi"... l'Essència "d'es sopar d'agorà i d'es sopar d'es

setembre"... l'Essència d'un Escorpi..., L'Essència del color negre..., l'Essència de les quatre barres..., l'Essència d'un "Fortuna" encès amb un misto... l'Essència de no dur mai rellotge..., l'Essència de pentinar-se amb ratlla al costat..., l'Essència de conèixer l'altra Essència..., l'Essència d'una d'actitud..., l'Essència de deixar-li una cassette i no tornar-la a veure mai més..., l'Essència d'una nota a l'agenda..., l'Essència de tenir panxeta..., l'Essència dels Països Catalans..., l'essència de dir-se com jo..., l'Essència d'unes sabates desconegudes, d'uns amples texans mig caiguts, d'una camisa de quadres o ratlles mitja per dins i mitja per fora, d'un bolígraf negre, de quatre dents mal possades, d'una barbeta d'anada i tornada, d'un llum d'encruia, d'una carpeta blava plena de paperets, d'una lletra pitjor de llegir que la d'un metge mig cec i tremolós, de les cançons "tot cantant i amb alegria feim el treball de cada dia..." i "Paff era un drac màgic que vivia al fons del mar, però sol s'avorria molt i sortia a jugar..." L'Essència de tot això i més, perquè en el fons les Essències són infinites...

En definitiva, l'Essència d'una de les més fortes amistats que he tengut mai i que mai tendré, des del primer dia que la vaig sentir i fins avui; fins sempre. Perquè les Essències tenen la virtut de que no moren mai, que mai les oblides i que saps que mai t'obliden, que estan al teu costat encara que siguis a la lluna, que sense saber com et contagien el seu estat d'ànim. Així, encara que no ho paresqui, estic content. I ho estic perquè tenc el pressentiment de que ella està contenta, perquè un dia ho vaig veure escrit en català als seus ulls, uns ulls marrons, uns ulls transparents que reflexen la seva ànima, i que si els mires bé veuràs com et diuen a crits: Déu, sinceritat, amistat, bondat, humanitat i humilitat... en una sola, meravellosa i precisa paraula: ESSENCIA!

GABRIEL ANGEL VICH I MARTORELL.

*Informatiu
Cultural
de Marratxí*

Necessitam persones amb
"ganxo"
 per captar publicitat

Interessats contactau amb la Redacció

Formula 98... ja queda menys. T'hi apuntes?

KNEBORTH - 1990 (PART 1).

Sense cap dubte, un dels aconeixements culturals més important dels darrers vint anys. La més important reunió d'alguns dels grans genis de la música moderna. Onze hores d'aportació musical d'uns autèntics professionals, tot anglesos.

Eren les 13,30 h. quan el grup "Tea For Fears" va sortir al "Stash". Comparant la seva actuació amb les que després vengueren, podríem dir que és un grup que poca cosa va fer, sols destacar els arranjaments dels temes, sempre interessants. Però de pitjors n'hi va haver.

Després aparegué "Status Quo", un grup super veterà que no va decepcionar gens, i amb els seus temes comercials però sempre encertats varen posar un poc de ritme a l'actuació en general.

Més tard sortiren els "Shadams i Cliff Richard", que per ser del temps de la prehistòria i estar considerablement "passats de moda", varen fer una modesta actuació.

Després aparegué Robert Plant amb una banda que feia molt de renou però res més. El que realment va ser trist, però, va ser la sortida de Jimmy Page, que va fer realment pena.

Després d'un petit descans, sortí el bufó de l'escenari, Phill Collins, va cantar els mateixos temes de sempre, sense cap aportació destacable, llevat d'uns, com sempre, increïbles "solos" de bateria. Phil Collins va actuar després amb dos antics companys de "Genesis" fent unes bones versions d'alguns dels seus temes, i després fent un re-mix de cançons clàssiques del rock britànic (sense comentaris). Ha quedat demostrat, per tant, que a l'estimat Phill Collins li han donat més importància de la que té com a gran bateria que és.

JAUME TUGORES I BERGA.

..Una pel·lícula

← Un disc...

"THE GODFATHER": l'obra mestra de Coppola.

En 1972, Francis Ford Coppola signava aquest títol, que aconseguia un bon nombre d'Oscars d'una Acadèmia que es rendia incondicionalment al director nordamericà.

Dos anys més tard, Coppola feia la segona part i el resultat era poc menys el mateix.

Poques coses puc dir jo d'aquesta pel·lícula, obra de culte, i per a mi una de les més mítiques de la gran pantalla.

Fabulosament interpretada per Marlon Brando, al que tots recordam com l'immortal "godfather", Al Pacino, aquest actor tan carismàtic semi-retirat (fa un parell d'anys va fer una obra de teatre marginal, que ningú va anar a veure, a un suburbi de Nova York), James Caan, (al que tornava a reclutar Coppola pel seu "Garden of slone", i Robert Duvall ("Tender Mewrcies").

Adaptant magistralment el llibre de Puzo, Coppola retrata un món i uns personatges com ningú ho ha sabut fer, plasmanent en un guió perfecte tota la informació que Mario Puzo detallava en el seu llibre, en la seva visió de la "cosa nostra".

La realització és impecable, i la fotografia meravellosa. Les partitures de Nino Rota son inoblidables.

Molts són els qui creuen però, que la segona part: "The Godfather II" va superar la primera.

Coppola volia fer una pel·lícula que tractàs la relació pare-fill i la productora li va donar carta blanca per fer que que volgués. Així doncs, Coppola va acceptar el projecte i el va convertir en la millor segona part de la història. No va comptar amb Marlon Brando, però sí amb un Robert de Niro, que actua com els àngels, en la seva única interpretació.

La narració es va remuntar als inicis del padrí a Itàlia i ens comparà paral·lelament les vides de Vito i Michael Corleone, Robert de Niro i un impenetrable Al Pacino, però sense oblidar l'essència de la novel·la.

Ara pareix que es confirmen els remors que Coppola pot intentar-ho per tercer cop. En un principi pareix arriscat desenterrar un mite, però en aquest cas, tot és possible.

TONI RUBI I GOMEZ.

Pòrtula 98... ja queda menys. T'hi apuntes?

UN POC DE TOT

Per CORREU ens assabenten que:

L'A.P.F.M., entre altres coses, acordà l'edició dels "Premis Premisa Forana - 1989" i transmet a Olvido Cortès, vidua de l'artista Joan "Sarasate" el condol de l'Associació per la mort del seu espòs. Ens hi afegim.

També ens envien els articles "El camp de treball de Cabrera", de Jaume Lladó (ja publicat al No 23 de la revista Ressonà) i "Algunes reflexions en veu alta", de Pere Estelrich i Massutí (ja publicat a Felanitx i a Pòrtula).

ART:arts són una sèrie de conferències i concerts sobre Pintura, Música, Literatura i Filosofia al començament de les avantguardes que tendran lloc al Palau Sollerí entre el 3 i el 17 d'octubre.

El 95% d'Ajuntaments de les Illes tenen subscrit algun CONVENI DE RECAPTACIÓ amb la Comunitat Autònoma. A la llista facilitada pel Gabinet de Mitjans de Comunicació d'aquella institució hi figura Marratxí.

L'ENCONTRE DE COMPOSITORS XI estarà integrat pels següents concerts: 23-X, església de Sant Francesc, obres de David Padrós, amb la Capella de Santa Maria del Mar i el Grup Música d'Avui; 24-X, Centre de Cultura "Sa Nostra", obres de Sydney d'Aguiló, Margalida Palou, piano; 25-X, Auditorium, obres de C. Halffter, David Padrós, S. d'Aguiló i E. Eyser, amb l'Orquestra Simfònica de Balear "C.de P."; 26-X, Centre de Cultura "Sa Nostra", obres de C. Halffter, amb Arditti String Quartet. Tots a les 20'30. A més, al Centre de Cultura "Sa Nostra", hi haurà una sèrie de seminaris i conferències dels autors participants.

La FUNDACIÓ PÚBLICA DE LES BALEARS PER A LA MÚSICA organitza unes classes magistrals per a la secció de vent de l'OSB, a càrrec del trompa Vicente Zarzo. Del 16 al 19 d'octubre.

La revista INFORMACIÓ CULTURAL del Ministeri de Cultura espanyol ha suspès la seva publicació perquè consideren que, actualment, els distints mitjans de comunicació aconsegueixen sobradament la funció d'informació i difusió de temes culturals.

El grup LA FOSCA presenta el seu primer LP, "La carn humida". Dia 11 d'octubre a les 20'30 al Palau Sollerí.

El departament de Cultura i les Biblioteques Municipals de Gandia ens conviden a l'acte d'inauguració de l'exposició "LA SAFOR 1490-1990: UN ITINERARI BIBLIOGRÀFIC" que tindrà lloc dilluns 8 d'octubre a les 20 hores al Claustre de la Biblioteca General de Gandia.

L'Ajuntament de Palma ens convida a la presentació del primer disc del grup MURDER IN THE BARN, que tindrà lloc al Palau Sollerí, el dia 24 d'octubre a les 20 h.

Propers concerts de l'ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BALEARS "Ciutat de Palma": 12-X, amb obres de Ravel, Chausson i Liszt;

25-X, amb obres de Padrós, Eyser, Halffter i d'Aguiló; 8-XI, Gershwin: Un americà a París, Rhapsody in Blue, Porgy and Bess (fragments). Sempre a l'Auditori, sempre a les 20'30.

A partir de dia 3 d'octubre, cada dia feiner entre les 16 i les 17 h., R.N.E. a les Balears, cadena 4 (ona 90'1), emetrà PALMA AL JAZZ, un programa musical on es donarà informació de totes les activitats musicals de l'Ajuntament de Ciutat.

L'Obra Cultural Balear convoca els PREMIS 31 DE DESEMBRE de 1990 amb la finalitat de reconèixer, d'estimular i de fer sorgir tot tipus d'actuacions, de comportaments i d'activitats encaminats a afavorir l'ús normal de la llengua catalana en tots els àmbits de la vida social i pública, a promoure la cultura i a desvetllar i a desenvolupar la consciència nacional pròpia de les Illes Balears. L'acte social de lliurement dels Premis serà el proper 21 de desembre.

La Direcció General de Joventut de la Conselleria Adjunta a Presidència posa en marxa el TELEFON DE LA INFANCIA. Entre altres objectius s'hi compten els de informar i orientar sobre tots aquells temes que entren dins l'àmbit del Servei de Menors, recollir denúncies expreses i sensibilitzar a la població en general sobre aquesta temàtica. És el 900 301 391.

PUBLICACIONS REBUDES:

DADES BALEARS 1987. Institut Balear d'Economia. Conselleria d'Economia i Hisenda. Palma, 1990.

Utilíssima publicació que conté gran quantitat d'informació sobre diversos aspectes del nostre país: Infraestructura natural (extensió d'illes, illots, municipis, torrents, espais naturals a protegir, climatologia, infraestructura tècnica - xarxa ferroviària, xarxa viària, ports-, incendis...), població (creixement, densitat, activitat, atur...), renda "provincial", sectors econòmics, sector públic. Una cosa que crida l'atenció és que el contingut està redactat íntegrament en espanyol, malgrat el títol. Es deu tractar d'una normalització de façana.

Referit a Marratxí hi trobam aquestes dades:

Superfície: 50'30 Km²

Actuacions del servei d'extinció d'incendis-1986: 1 sortida en fals, 2 incendis de garriga, 9 de rostolls, 1 de fàbriques, 1 d'abocador de fums, 2 inundacions, 1 escapament de gas, 1 de varis.

Total: 18

Núm d'habitants (1-1-87): 10232.

Densitat de població: 203'42

Població de dret: 5152 homes, 5080 dones.

Evolució de població: 7042(1975), 7958(1982), 9134(1985).

(... continuarà)

(DIRECTORI D'AJUNTAMENTS). S.I.A.C., 1990.

Nova publicació del Servei d'Informació i Atenció al Ciutadà. Dóna notícia de les adreces i telèfons de les diferents àrees, oficines i serveis dels municipis de les Balears. Malgrat es presenti sense títol i amb algunes mancances és, com les anteriors publicacions d'aquest Servei, una eina utilíssima i a més, a la fi, és íntegrament en català.

Sobre Marratxí hi surt reflectit:

Ajuntament, Oleza 66
Tel. 602700 - 602200 - 602023 - 602761
Fax 797433
Area Policia Local, Oleza 66
Tel. 602700 - 602200 - 602023
Area Serveis Culturals-Educatius
Biblioteca Pública Blanquerna
Caülls, s/n, Es Pont d'Inca
Tel. 602667
Bibliot. Publ. Costa i Llobera
Carretera Sa Cabaneta-Pòrtol
Tel. 602667
Area Serveis Sanitaris
Dispensari Es Pla de na Tesa
Germanes Agustines, s/n
Tel. 795180
Dispensari Mpal Es Pont d'Inca
Sant Alonso, 25
Dispensari Mpal Sa Cabaneta
Santa Bàrbara, s/n

ELS DRETS DELS NINS I NINES. Triptic editat pel Ministerio de Asuntos Sociales i la Direcció Gral de Joventut del Govern Balear. Presenta un decàleg, els objectius del qual són informar a la població adulta i als nins i nines en edat escolar dels drets bàsics d'aquests darrers i promoure iniciatives dins la població general i sensibilitzar-la de cara a la problemàtica real dels menors.

LA TRANSFORMACIO MODERNA DE S'ARENAL. Pregó de les Festes 1989, de Bartomeu Sbert Barceló. Edicions de l'Ajuntament de Llucmajor, 1990. Opuscle de 49 planes amb profusió de fotografies, en el qual es van explicant els canvis soferts per s'Arenal durant els trenta darrers anys, encara que en alguns casos les referències es remuntin a dates més llunyanes. Entre altres apartats tracta d'ecologia, de l'esdeveniment turistic, de les sales de festa i orquestres, dels hotels, de les publicacions arenaleres i dels museus.

PUBLICACIONS PERIODIQUES:

D'entre les revistes associades a PREMSA FORANA DE MALLORCA rebudes destaquem:

BADIA D'ALCUDIA, 26 (VIII 90)

Ens alegrem de rebre una revista que no havíem vist des del passat febrer...

FELANITX, 2711 (1 IX)

Inclou l'article "Desdejuni i escola", d'Antoni Roca.

El 2713 (15 IX) reproduïx el de Pere Estelrich i Massutí "Algunes reflexions en veu alta".

FENT CARRERANY, 50 (IX 90)

Enhorabona a aquesta revista de Maria de la Salut i per molts més.

FLOR DE CARD, 164 (VIII-IX)

Reproduïx l'article "Algunes reflexions en veu alta", de

Pere Estelrich, canviat pel títol "Música".

MANACOR COMARCAL, 512 (22 IX)

Hi podem llegir que a partir d'octubre sortirà un periòdic diari, llevat dels diumenges, intitulat "Diari de Manacor i Comarca". Es tractaria de la primera iniciativa diària de la part forana. Endavant!

PERLAS Y CUEVAS, 765 (22 IX)

Bimensual de Manacor que ens informa que les Aules de la tercera edat inauguren oficialment el curs 90-91 amb una xerrada de Josep Massot i Muntaner sobre "El monestir de Montserrat i el seu entorn". Dia 8 d'octubre.

S'ARENAL DE MALLORCA, 203 (15-IX)

Inaugura una interessant secció que amb el nom "Telèfon de la llengua" es dedica a denunciar una sèrie de fets relacionats amb la marginació, oficial i particular, del català al nostre país.

També reproduïx l'article "Desdejuni i escola" d'Antoni Roca.

S'UNIO DE S'ARENAL, 41 (IX 90)

Amb aquest exemplar hi adjunten el pregó de les festes de Sant Cristòfol de S'Arenal 1990.

BUTLLETI OFICIAL DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS, 95 a 98 (VIII-IX 90)

El No 97 (13 IX) inclou el projecte de llei d'ordenació sanitària i creació del servei de salut de Balears.

En el No 98 (20 IX) hi podem trobar la resposta de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social a la pregunta formulada pel diputat Llorenç Rus sobre la situació de l'expedient sancionador incoat a CARMA. Diu així:

"Els Serveis d'Inspecció d'aquesta Conselleria varen comprovar diverses deficiències sanitàries a l'empresa esmentada com a conseqüència de les quals se'n va comunicar a l'Ajuntament de Marratxí l'existència, i se li requeri que ens informàs de les mesures correctores que, en el seu cas, hagués adoptat aquest Ajuntament. L'Ajuntament ens va remetre amb data del 2 de gener del 1990 una proposta de tancament temporal, amb audiència de l'interessat i posteriorment, amb data del 19 de gener del 1990 va remetre a aquesta Conselleria còpia de l'escrit presentat al consistori esmentat per l'empresa referida, amb una proposta de mesures correctores, fonamentalment l'ozonització del digestor, així com el tancament temporal d'aquest, en tant s'adoptaven les mesures correctores esmentades.

Posteriorment, amb data del 24 de gener del 1990, l'empresa referida, sol·licita autorització de les Conselleries de Sanitat i Agricultura per expedir els comissos de productes càrnics a un centre de destrucció; la sol·licitud va ésser autoritzada amb determinats condicionants per les Conselleries esmentades conjuntament. Com a conseqüència d'aquestes actuacions es va practicar una inspecció conjunta per Tècnics de la Conselleria de Sanitat i Seguretat Social i de l'Ajuntament de Marratxí en la qual es va comprovar que el sistema de desodorització estava en fase d'acabament i perfeccionament, en data del 15 de març del 1990. Finalment, es va practicar una nova inspecció en data del 25 d'abril del 1990 pels Tècnics d'aquesta Conselleria de Sanitat i Seguretat Social en la qual es va poder comprovar el funcionament del digestor a ple rendiment així com el sistema de fusió de greixos, en condicions satisfactòries.

Per altra banda, com a conseqüència de les actuacions descrites, s'ha incoat per aquesta Conselleria de Sanitat i Seguretat Social el pertinent procediment sancionador respecte del qual s'ha dictat resolució pel Consell de Govern d'aquesta Comunitat Autònoma imposant a l'empresa esmentada una sanció d'un milió cinc-centes mil pessetes (1.500.000.- pts).

Finalment, volem significar que el sistema corrector proposat (desodorització per ozó) d'alta tecnologia i necessita, per tant, el funcionament de les instal·lacions per aconseguir la regulació adient i el seu perfeccionament, per la qual cosa, quan es va reiniciar el funcionament del digestor segons la comprovació efectuada a la inspecció del 15 de març referida, la instal·lació d'ozonització ja havia estat realitzada per l'empresa i en conseqüència, el digestor ja havia tornat a posar-se en funcionament, pendent dels ajustaments necessaris per al perfeccionament i la regulació adients, que en la inspecció posterior del 25 d'abril, es va comprovant que estava funcionant ja correctament.

Així mateix, hem de fer constar que l'Ajuntament de Marratxi ha donat resposta adequada a quantes indicacions li ha fet sobre el tema aquesta Conselleria de Sanitat i Seguretat Social treballant conjuntament tots dos Organismes per a la resolució de les mesures correctores a adoptar."

EL MARTINET, Butlletí local de Sant Martí Sarroca, 37 (IX 90).

Ens alegrem de rebre per primera vegada aquesta publicació dels companys catalans. Integralment en la nostra llengua. Ben arribats!

FULL DOMINICAL, 36 a 39 (IX 90)

FULL INFORMATIU. PSM. 5 (VII-VIII 90)

Inclou un article de Joan Mayol intitulat "Marratxi. Siurells i esmenes o les desinformacions públiques" que diu, entre altres coses:

"Una mínima anècdota política? Un drama per a l'artesania marratxinera? Un símbol del temps desgavellat? Tot això i probablement molt més: l'autopista d'Inca destrueix i sepulta l'únic pou d'argila blanca (un tipus especial, el sòl adequat per a obrar certs productes artesans, siurells, etc) que poden utilitzar els artesans de Pòrtol. Els artesans, quan veuen l'obra, protesten. Les hosts de Saiz els fan callar: "ara no és el moment, ho haguéssiu dit a la Informació Pública" Idò!

Tot s'ha de sacrificar al "progrés", a un determinat tipus de progrés, el de les autopistes, de la velocitat, del desgavell... Finalment, s'ha decidit treure una certa quantitat d'argila, emmagatzemar-la a un altre lloc, i naturalment, fer l'autopista per on havia decidit la Conselleria. Hi haurà siurells i gerres uns anys més, llavonces... Tot això, pràcticament, els mateixos dies que els polítics es retraten ben ufans a la Fira del Fang de Marratxi.

L'arrel del problema és que finalment els sectors poderosos, la majoria prepotent, arrambla amb tot, i planifica a la brava, sense considerar les dimensions ni la societat global i completa de Mallorca. I si voleu entrar en el detall, perquè les informacions públiques d'aquests grans projectes són lo més esquifit i disimulat que es pot. El motiu és obvi: informació pública significa al·legacions, protestes i dificultats. Així, es fan informacions públiques criptiques, difícils i de mal entendre.

Els lectors que veren aquesta, la de l'autopista d'Inca, ho saben bé. No ja un gerrer, sinó un batxiller o qualsevol persona avesada a manejar plànols tenia dificultats per esbrinar per on passaria exactament l'obra." (...)

INFORMATIU PIMEM, 54 (VIII 90)

Nous comerços marratxiners adscrits a la federació Pimem: Forn i Pastisseria Son Verí, de Sa Cabaneta; Runic SL, del Polígon; Bar hamburgueseria Aurora Muñoz, d'Es Figueras; Teresa Garcia i Anselm González, d'Es Pont d'Inca.

L'ECOLOGISTA, 4 (Estiu 90). Organ informatiu del G.O.B. que parla de diversos temes relacionats amb l'ecologia i el medi ambient (urbanitzacions, s'Estalella, camps de golf, Cabrera, s'Albufera, Mondragó...).

REVISTA DE FERRERIES, 189 (14 IX)

RUBRICATA, Setmanari de Rubí, 1867 a 1870 (IX 90).

També es tracta d'un nou intercanvi amb un altre membre de la Premsa Comarcal Catalana. Aquest, en bil·lingüe. Ben arribat igualment!

B-

MUSICA

VISTA

I.- No vaig conèixer personalment Eaktay-Ahn. Morí fa vint-i-cinc anys i jo en tenia deu.

Però persones que el conegueren i el tractaren d'aprop el m'han posat pels niguls. La imatge que tenc formada del músic coreà és hermosa, tan des del punt de vista musical com humà.

He rellegit el llibre de memòries de la seva viuda. "Mallorca i Eaktay-Ahn" és un volum simpàtic i de lectura obligada. M'ha agradat llegir-lo novament.

II.- El director i compositor oriental és un dels protagonistes d'aquestes setmanes mallorquines.

La Fundació Pública de les Balears per a la Música ha volgut començar la segona temporada de concerts recordant-lo i la Fonoteca de Cultura ho fa amb una taula rodona/concert aquest setembre.

I és que dins la història de la nostra Música hi té un nom Eaktay-Ahn.

PERE ESTELRICH I MASSUTI.

Pòrtula

98... ja queda menys. T'hi apuntes?

PRECISAMENT AQUEST MES...

Fa 150 anys (octubre, 1840)

Tenint en compte la manca d'aigua a la font de la vila -dita den Llupià- i l'abús que en fan alguns veïnats hom fa un pregó indicant que ningú no s'endugui més d'una càrrega diària d'aigua, sota multa d'una lliura i deu sous.

Consideren que s'ha d'arreglar l'esmentada font; el cost es reparirà, com és costum, entre Pòrtol i Sa Cabaneta.

En fa 100 (octubre, 1890)

Miquel Serra, primer tinent de batle, es fa càrrec de la batlia accidental ja que Francesc Serra, batle en propietat, comença el permís concedit per l'Ajuntament.

Acorden construir un carruatge mortuori, servei fins ara inexistent.

En fa 75 (octubre, 1915)

El batle Rafel Jaume sol·licita pròrroga de dos mesos per la llicència que disfruta d'afers particulars. Li concedeixen.

En fa 50 (octubre, 1940)

La "Compañía Telefónica" posa obstacles per canviar el locutori d'Es Pla de na Tesa. L'Ajuntament insisteix.

Es presenten a exposició pública els projectes d'alineacions i rasants de Sa Cabaneta -entre Son Caulelles i Son Verí- i de Pòrtol -entre ses Rotes i el nucli de població-, formats per l'arquitecte Josep Alomar.

Donen permís a Joan Pizà Palou per construir una casa de planta baixa a la propietat que confronta amb el C/ Oleza de Sa Cabaneta.

Dia 24 d'aquest mes es farà una subhasta per contractar el servei d'una cavalleria per al cotxe fúnebre de l'Ajuntament.

Acorden ajudar a les escoles nocturnes de Falange Femenina de Sa Cabaneta i Pòrtol amb 50 ptes a cada una.

Acorden que Gabriel Barrera Ferrer substituesqui interinament en el càrrec d'oficial saig de l'Ajuntament a Pere Antoni Palou i Oliver, que es jubila.

En fa 25 (octubre, 1965)

Tenint en compte que en el cementeri existeixen bastants solars de propietat particular sense edificar i degut al creixement de la població i a la demanda que hi ha es proposa estudiar una nova valoració de solars, la possibilitat d'obligar a edificar o adquirir terrenys propers per ampliar el cementeri. Queda pendent.

S'aprova provisionalment el pla general-parcial d'ordenació de la finca Ca'n Farineta, presentat per Pere Cotoner i format per l'arquitecte Francesc Quetglas.

S'aprova provisionalment el pla d'urbanització de sa Tanca, des Pont d'Inca, presentat per Maties Enseñat Alemany en nom i representació d'AMEBA S.A., format per l'arquitecte Alcover.

Rosa Falconer autoritza la demolició de la punta que surt de la façana de la casa del C/ Gral Franco per poder regularitzar l'alineació urbana.

S'aprova el pressupost municipal per a 1966 que puja 1.740.000 ptes.

S'ha de corregir la numeració dels edificis del terme i s'ha de posar al dia el nomenclator.

Permisos concedits: a Maria Oliver Gayà per construir dues vivendes en el C/ Gral Mola; a Marc i Joan Bleda Gómez per construir dues vivendes en el C/ Son Alegre; a Antoni Calafat Barceló per construir una vivenda i un magatzem en el C/ Gral Mola; a Mataderos Isleños S.A. per construir un escorxador en el C/ Cabana; a Marcos Chamarro Lamata per construir vivenda en el C/ Rector Llopart; a Hans Bottke per construir vivenda en el C/ H de Son Verí; a Antoni Cladera Garau per construir vivenda en el C/ 18 de julio; a Ramon Rodríguez Gómez per construir vivenda en el C/ C de Son Verí; a Bàrbara Mas Galmés per traspasar al seu nom el cafè de Maria Bestard Capó; a Mateu Jaume Vanrell per construir vivenda i cafè en el C/ Oleza; a GESA per instal·lar un transformador a la caseta denominada AUMACO, d'Es Pont d'Inca.

B i e l

Pòrtula 98... ja queda menys. T'hi apuntes?

C O L . L A B O R A D O R S: Guillem Bosch i Roca, Xisco Busquets, Antoni Canyelles i Oliver, Pere Estelrich i Massutí, Miquel A. Font i Villalonga, Xavier Fortuny, Jaume Grimalt Cantero, Maria Magraner, Guillem Massot i Juan, Jaume Miralles i Ferrando, Bonifaci Molada i Pradas, Bartomeu Moll i Mas, David Monzonis Quail, Miquel Mut i Sureda, Núria Nogareda, Antoni Roca i Jerez, Antoni Rubí i Gómez, Vicenç Sastre i Arrom, Josep Antoni Triay, Cristòfor Tries i Serra, Jaume Tugores i Berga, Gabriel A. Vich i Martorell.

PORTADA: Es Molí, de Pòrtol. Fotografia d'Antoni "Rotget" i Macià Duran.

CONSELL DE REDACCIÓ: Pere J. Amengual i Bestard, Miquel Bosch i Auba, Rafel Creus i Frontera, Biel Massot i Muntaner, Joana Maria Matas i Alomar, Bernat Palou i Creus.
Impress als tallers "Apòstol y Civilizador" (Petra) D.L.: PM 529/81

S'Escola Vella s/n
07141 Pòrtol

Nº98, octubre 1990

Aquell temps!

Convent de les franciscanes de Sa Cabaneta. L'any setanta, aproximadament. Ramellet de nines que ja han florit. De dalt a baix i d'esquerra a dreta: 1 filera, Caterina Ignasi, Francesca Amengual, Sor Joana de la Mercè, Caterina Colom, Pilar Castillo, Sor Joana Mateu Pericàs, Antònia Bibiloni, Sebastiana Ma Capó; 2a filera, Guillermina Cabot, Caterina Rosselló, Margalida Torrandell, Celestina Garcia, Paquita Cabot, Margalida de Son Cós(?), Margalida Oliver, Margalida Rosselló, Eulògia Bermúdez; 3a filera, Sebastiana Juan, Bàrbara Sans, Caterina Canyelles, Bel Palou, Maria Isabel Canyelles, Magdalena Canyelles, Miquela Segura; 4a filera, Antònia Palou, Margalida Nadal, Caterina Palou, Caterina Font, Margalida Mas, Margalida Serra, Francesca de Son Cós(?), Emília Gómez, Joana Cabot.

Fotografia gentilmente cedida per Joana Cabot, de la Papereria S'Estel.